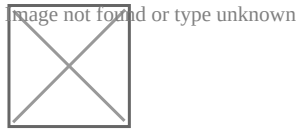

Οι επωνυμίες του Αγίου Γεωργίου

/ [Πεμπτουσία](#)

Οι επωνυμίες του Αγίου Γεωργίου (3 Νοεμβρίου)

Υπάρχει συνήθεια να δίνουμε διάφορα επωνύμια στους Αγίους μας, από ευλάβεια ή από κάποιο θαύμα, ή και από άλλη αιτία. Η Υπεραγία Θεοτόκος υπερέχει πάντων των Αγίων στα επωνύμια που Της έδωσαν οι πιστοί. Εδώ ανθολογήσαμε και παραθέτουμε κάποια επωνύμια του Αγίου Γεωργίου από διαφόρους τόπους.

Στο Όφι του Πόντου, παλαιά έλεγαν τον Άγιο Αέρις. Επίσης στον Πόντο, οι Τούρκοι τον έλεγαν Αέρτς ο Ζαντών, δηλαδή Άγιος Γεώργιος ο τρελλός, γιατί τους τιμωρούσε αφαιρώντας τους τα μυαλά. Στην Θράκη τον ονόμαζαν Αράπη ή Αρακλειανό (Ηρακλειανό), επειδή θαυματουργή εικόνα του βρισκόταν στην Ηράκλεια της Προποντίδας. Αράπη δε για τον λόγο ότι ο Άγιος παρουσιάζεται μαύρος σε αυτήν την εικόνα, που είναι ανάγλυφη από μαύρη πέτρα, ή από σκληρό ξύλο. Στο Θησείο, έλεγαν τον Αϊ-Γιώργη Ακαμάτη, επειδή οι Τούρκοι δεν επέτρεπαν να τελείται στην εκκλησία του Θεία Λειτουργία παρά μόνον στην εορτή του, την 23 Απριλίου.

[agios-georgiosanakomidh2](#)

Οι παλαιότεροι συνήθιζαν να τον προσφωνούν Αφέντη Αϊ-Γιώργη. Στην Καστοριά κυρίως, αλλά και σε άλλα μέρη, είναι γνωστός ως Αϊ-Γιώργης ο Γοργός. Και τούτο γιατί είναι πολύ ταχύς Άγιος στη βοήθεια αυτών που τον επικαλούνται, όπως λένουν και τα τροπάρια του: η ταχυτάτη βοήθεια, η ταχεία επίσκεψις, ταχινέ προστάτα. Στην Κρήτη είναι πολύ γνωστός ο Αϊ-Γιώργης ο Διασορίτης και σχετίζεται ίσως με τη λατρεία του Δία (Διός-ιερού). Μια άλλη επωνυμία είναι Δυσουρίτης, θεραπεύει δηλαδή την δυσουρία. Τοιχογραφία του Αϊ-Γιώργη του Δυσουρίτη υπάρχει στην Μονή Ξενοφώντος.

Στην Ήμβρο έχουμε τον Αϊ-Γιώργη τον Ζούρο, επειδή θεραπεύει τη ζούρα, τη φυματίωση, τον μαρασμό, σε αυτούς που αφήνουν στο εκκλησάκι του τα ρακή τους.

Συνηθισμένα επωνύμια είναι ακόμα Θαυματουργός, Τροπαιοφόρος, Μέγας ή Μεγάλος. Τον ονόμασαν έτσι από τα άπειρα θαύματα που κάνει σε όποιον με πίστη τον επικαλείται. Επίσης, επειδή έστησε πολλά τρόπαια, δηλαδή νίκες και

θριάμβους στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία ως αξιωματικός. Αλλά κυρίως στην Εκκλησία του Χριστού όπου θριάμβευσε εναντίον του κακού και νίκησε τον διάβολο. Και Μέγας επειδή θεωρείται ο μεγαλύτερος και κορυφαίος των αθλητών και Μαρτύρων.

Στην Κάσο ονομάζεται Αϊ-Καλλάρης, ενώ αλλού Αϊ-Καβαλάρης, επειδή είναι έφιππος Άγιος. Άλλοι τον προσφωνούν Αϊ-Γιώργη Καππαδόκη, τόπο καταγωγής του και πατρίδα του πατέρα του. Καλείται ακόμα και Παλαιστίνιος, από τον τόπο καταγωγής της μητέρας του.

Στην πόλη της Χίου και στη θέση Λίμνη υπάρχει ο ναός του Αγίου Γεωργίου του Καταδότη. Εκεί συγκεντρώθηκαν οι χριστιανοί να συνεννοηθούν για την επανάσταση κατά των Γενουατών. Κάποιος όμως τους κατέδωσε και εσφάγησαν όλοι.

Στην Πρίγκηπο ονομάζεται Κουδουνάς, και τούτο διότι στην εικόνα του απεικονίζονται κουδούνια, σύμβολα της παραφροσύνης, την οποίαν όλοι πιστεύουν ότι θεραπεύει. Εκεί αν θέλουν να πουν για κάποιο ότι δεν είναι καλά, λένε: αυτός είναι για τον Κουδουνά.

Την γιορτή του, 3 Νοεμβρίου, την ονομάζουν· του Κρασά, ή του Μεθυστή, επειδή προφανώς την ημέρα αυτή γινόταν το άνοιγμα των νέων κρασιών.

Στην Κύπρο λέγεται Αϊ-Γιώργης του Σπόρου, ή αλλού του Σποράρη, γιατί από την ημέρα αυτή αρχίζει η σπορά των δημητριακών από τους γεωργούς.

Στα Ψωμαθιά της Πόλης υπάρχει ναός του Αγίου, στον αυλόγυρο του οποίου παλιά ήταν ένα μεγάλο κυπαρίσσι που κάηκε το 1782. Από αυτό έλεγαν τον Άγιο Κυπαρισσά. Το 1883 και αυτό για την ιστορία, ο Πατριάρχης Κωνσταντίας φύτεψε ένα νέο κυπαρίσσι.

Σε πολλές περιοχές ο Άγιος θεωρείται προστάτης των ψαράδων και συχνά τον παρακαλούν να τους βοηθήσει στη ψαριά. Και όταν δεν πάει καλά η ψαριά, τον λένε Παξιμαδοκλέφτη.

Σε ένα χωριό της Μεσσηνίας τα Γιαννιτσά, κοντά στο ναό του φαίνονται ίχνη από πέταλα, που όλοι πιστεύουν πώς είναι του αλόγου του, και για αυτό τον λένε Πεταλωτή.

Σε διάφορες περιοχές τον καλούν Αἰ-Στρατηγό, για το αξίωμα φαίνεται που είχε. Στην Κρήτη όταν κάποτε έκτιζαν ένα ναό του, μερικοί πήγαν να ψαρέψουν για να ταΐσουν τους εργάτες. Και έπιασαν τόσα πολλά ψάρια που ονόμασαν και την εκκλησία του· του Αἰ-Γιώργη του Ψαροπιάστη.

Στο Άγιο Όρος υπάρχει κελλί του Αγίου Γεωργίου του Φανερωμένου. Πρόκειται για ένα κελλί απομακρυσμένο από τις Καρυές. Πριν από 200 τόσα χρόνια, μία νύκτα, πήγαν ληστές με σκοπό να κλέψουν τα δύο γεροντάκια που έμεναν εκεί. Τους άνοιξε με καλωσύνη ένας νέος και τους πήγε στο αρχονταρίκι, ίσαμε να φωνάξει τον Γέροντα. Περίμεναν για πολύ οι κλέφτες και αφού δεν είδαν κανέναν είπαν να αρχίσουν την ληστεία. Αλλά τότε κατάλαβαν ότι ήταν αοράτως δεμένοι. Από τις φωνές, σηκώθηκαν οι Γέροντες και τους είδαν. Όταν έμαθαν τί συνέβη, έφεραν από την εκκλησία την εικόνα του Αγίου Γεωργίου και οι ληστές αναγνώρισαν το παλληκάρι που τους άνοιξε. Και αμέσως μετανοημένοι έπεσαν και προσκύνησαν τον Άγιο. Ένας μάλιστα από αυτούς πήγε και ασκήτεψε στα Καρούλια, όπου και έκτισε την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Μετά από αυτό το θαύμα, το κελλί πήρε το όνομα: Άγιος Γεώργιος Φανερωμένος.

Πολλές φορές δίνουν στον Άγιο το όνομα του κτήτορα του ναού, π. χ. ο Αἰ-Γιώργης ο Μαχαιράς, ή ο Αἰ-Γιώργης ο Τραχύς· και οι δύο αυτοί ναοί βρίσκονται στη Νάξο. Και ο μεν ένας από αυτούς ανήκει στην οικογένεια των Μαχαιράδων, ο δε άλλος σε κάποιον ονόματι Τραχύ. Στην Πόλη υπάρχει ο Αἰ-Γιώργης ο Αγριδιανός (Μ. Γεδεών, Πατριαρχικοί Πίνακες, Κωνσταντινούπολις 1885-90, σελ. 551), ενώ στην Χίο τον καλούν Πεζόστρατο ή Κητοκτόνο (Γ. Σωτηρίου, Βυζαντινά μνημεία Κύπρου, Αθήνα 1935, πίν. 103).

Κατά τόπους έχουν δώσει στον Άγιό μας πολλές επωνυμίες. Από αυτές αναφέραμε ενδεικτικά λίγες μόνον εδώ.

Πηγή: Βίος και Μαρτύριον του Αγίου ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου του Τροπαιοφόρου, έκδ. Ι. Μ. Αγ. Γεωργίου Ἡλιων Ευβοίας, 1999.